

Trailer till filmen Dalva

Dalva

En kväll hämtas Dalva av myndigheterna samtidigt som hennes pappa grips av polisen. Hon blir ursinnig och kräver att få komma till honom. Men pappan hålls häktad och Dalva måste påbörja en motvillig resa mot insikt, tillbaka till barndom, gemenskap och känslor.

Rek för gymnasiet och vuxenutbildning, social omsorg

Bakgrund

Filmen *Dalva* väckte stor uppmärksamhet när den hade premiär i Cannes 2022. Filmen belönades med tre priser och blev vida omtalad för sitt modiga, känsliga och mycket skickliga behandling av ett ämne som få vill eller förmår närma sig.

Regissören Emmanuelle Nicot arbetade med filmen i fem år. Mycket av tiden åtgick till research för karaktärsskildringen och Nicot spenderade bland annat tid på en akutjour för ungdomar i Forbach i östra Farnrike.

Från objekt till subjekt

Dalva handlar om trauma. Det finns inga skildringar – återblickar, bilder eller beskrivningar – av de övergrepp som varit. Allt handlar om huvudpersonen Dalvas här och nu. Om en tvungen väg framåt, från mörker mot ljus och tillförsikt.

Filmens huvudtema är just Dalvas återtagande av sin kropp och sitt liv. Från att ha varit ett objekt, till att bli ett subjekt. Ett barn med rättigheter, ett barn som känner och upplever saker, som har en favoritfärg, en egen smak och mod att både utforska världen och lita på andra igen.

Barnperspektiv

Regissören Emmanuelle Nicot placerar oss i Dalvas ögonhöjd. Varje bildruta utgår från barnets värld och den fragmenterade och stundtals helt överväldigande verklighet som omger henne. Historien berättas således helt troget Dalva, utan vidare sammanhang och förklaringar. Filmens

form speglar därigenom hela dess syfte; att (åter) upprätta Dalva som kärnpunkt för sitt eget liv.

Det är upp till oss åskådare som ser filmen att intressera oss för sammanhangen. Genom Dalva får vi möjlighet till perspektiv och reflektion. Filmen är inte en manual. Den ger oss inte svar, men utgångspunkt och vägledning för samtal om både strukturer och stödfunktioner.

Kort handlingsreferat

Dalva tas från sitt hem och skiljs från sin pappa. Hon kommer till ett hus där två pedagoger presenterar sig. Hon visas runt, får lakan och leds till ett rum som hon ska dela med en annan tjej, som redan bor där. Dalva frågar varför hon behöver bo i huset. Pedagogen Jayden svarar att det är bäst för henne just nu, då det finns misstankar om att hon inte har det bra hos sin pappa. Dalva säger att hennes pappa älskar henne.

Dalva klär och sminkar sig som en vuxen kvinna. De andra barnen skrattar åt henne och pedagogen säger att man inte klär sig så. Dalva vill inte ändra på sig. Hon vill hem och hon vill träffa sin pappa. Dalva är arg på alla utom honom.

Dalva rymmer men hämtas tillbaka. Ovilligt utvecklar hon relationer till andra och trevande hittar hon sig själv. Hon återfår också kontakt med sin mamma, som pappan hållit henne borta ifrån.

Ett slut och en ny början

Filmen *Dalva* slutar i ljus. Bokstavligt slutar den i en ljus sal med inledningen av en rättegång – alltså egentligen inte alls ett slut utan en början på en fas som är både lång och traumatisk i sig. Men i ljuset har lilla Dalva förändrats. Hon är ett subjekt. Och hon är inte längre ensam.

Sexuella övergrepp

Sexuella övergrepp är alla sexuella handlingar som sker mot någons vilja. En sexuell handling med ett barn är alltid ett övergrepp. Det är olagligt även om barnet tar initiativet. Definitionen innefattar allt från våldtäkt till handlingar som inte innebär kroppslig kontakt med barnet, som till exempel vid blottning, att exponera barn för pornografi eller att exploatera barnet.

Tecken på att barn far illa

Filmen börjar med att Dalva hämtas av myndigheterna, samtidigt som hennes pappa förs bort av polisen. Vi vet inte vad som har lett fram till ingripandet, hur någon har fått upp ögonen för Dalvas situation och vilken process som har föregått filmens dramatiska öppningssekvens. På det sättet är filmen helt trogen Dalvas perspektiv. Hon har inte varit delaktig i planeringen och det som sker är chockerande. Det är en stark beskrivning och viktig påminnelse om barnets situation; om rädsla, förtvivlan, förvirring, maktlöshet och en tillvaro som plötsligt rämnar.

Barn som far illa påverkas både psykiskt, fysiskt och socialt och missförhållanden kan synas på flera sätt. Men signaler som kan vara tecken på att barnet utsätts för fysiska, psykiska och sexuella övergrepp kan också bero på andra faktorer i barnets tillvaro.

Som individer reagerar vi alla olika på situationer. Barn som far illa kan ha svårt för ögonkontakt. De kan vara nervösa, oroliga, arga, irriterade och ledsna – eller tvärtom uppvisa stel mimik och framstå som likgiltiga. Ibland ger barn som far illa uttryck för fysiska symptom så som magsmärtor, matproblematik, huvudvärk, ångest och sömnsvårigheter. Var uppmärksam på om ett

1. FILMEN DALVA

- Bakgrund
- Från objekt till subjekt
- Barnperspektiv
- Kort handlingsreferat
- Ett slut och en ny början

2. BARN SOM FAR ILLA

- Sexuella övergrepp
- Tecken på att barn far illa
- *Fråga! Lyssna! Agera!*
- Efter ingripande
- Omhändertagande och vård av unga i Sverige
- Allvarlig kritik mot ungdomshem
- Barnrättsperspektiv

3. ATT DISKUTERA EFTER FILMEN

4. LÄNKAR

5. PRODUKTIONSUPPGIFTER OCH TILLGÄNGLIGHET, DALVA

barn förändras i sitt beteende eller är påtagligt känslomässigt instabilt.

Genom att reagera och rådgöra med erfarna kollegor och socialtjänsten kan ett barns utsatthet upptäckas tidigare.

Fråga!

Barns mående kan ta sig olika uttryck och betyda olika saker. Många barn som far illa försöker dölja sin situation. Anledningarna till det kan vara många. Det är inte ovanligt att barnet känner både ansvar, skuld, skam och rädsla inför vad som skulle hända om barnets känslor och situation uppdagades. Ändå vill barn att vuxna ska bry sig. Att inte förutsätta att allt är bra är att visa att man bryr sig.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset ger i sin handledning "Dags att prata sexuella övergrepp – handledning till skolans personal" tips på konkreta öppna frågor:

- Jag har sett att du ser ledsen ut, hur är det?
- Hur mår du?
- Hur trivs du i skolan?
- Hur trivs du hemma?
- Är det något speciellt som oroar dig just nu?
- Är du orolig för någon i din familj?
- Är det någon som har gjort dig illa?

Barn och unga tycker att vuxna ska fråga vid flera olika tillfällen och inte bara en gång. Dels visar det att den vuxne verkligen bryr sig. Dels ger det möjlighet för barnet/den unge att välja ett bra tillfälle att berätta och förbereda sig på hur hen vill berätta. Ibland svarar barn och unga att allt är bra, även om det inte är så. Vill inte eleven prata så kan du säga:

– Jag kommer fråga dig igen, eftersom jag verkligen undrar hur du har det.

Ur "Dags att prata sexuella övergrepp – handledning till skolans personal" från Stiftelsen Allmänna Barnhuset (se länk, s. 6)

Lyssna!

Om ett barn berättar något svårt för dig behöver du lyssna. Inte avbryta, ifrågasätta eller bli upprörd. Ge barnet tid och ta det lugnt. Bekräfta barnet, utan att ställa ledande frågor, och var tydlig med att det är viktigt och modigt att barnet berättar om det som är svårt.

Visa barnet att du klarar av att höra det barnet berättar. Många barn som utsatts för övergrepp beskriver att de inte har berättat för någon vuxen för att de inte tror att någon vuxen skulle ha trott dem – eller *ha klarat av att höra* det som barnet hade att berätta.

Ett barn som öppnar upp behöver stöd för att våga fortsätta berätta. Det stödet ger du genom att vara en lugn, trygg och bekräftande vuxen som visar att du lyssnar, tror på och kommer att finnas kvar vid barnets sida.

Agera!

Alla som arbetar i en verksamhet som berör barn under 18 år är skyldiga enligt lag att anmäla till socialtjänsten om de misstänker att ett barn far illa. Det kallas anmälningsplikt. Det gäller till exempel personal i skolan, barnomsorgen, på fritids, inom sjukvården och polisen. Det gäller även om denna verksamhet drivs privat.

En anmälan till socialtjänsten om att ett barn far illa kallas för **orosanmälan**.

Om ett barn berättar om övergrepp behöver du agera. Det gäller även dig som privatperson, även om du inte omfattas av anmälningsplikten och därmed enligt lag är skyldig att anmäla.

Du kan inte lova barnet att hålla tyst om det som barnet berättar. Förklara varför. Förklara lugnt och tydligt att det som är dåligt behöver förändras, att barnet inte kan eller ska lösa en sådan situation själv och att det finns personer som kan och är vana vid just det som barnet varit med om.

Trygga barnet genom att vara tydlig med att barnet inte är ensamt. Prata om hur barnet skulle vilja få hjälp och berätta hur du tänker agera. Gör upp en plan för hur ni ska ha kontakt och gå vidare tillsammans i processen.

I de flesta fall bör föräldrar/vårdnadshavare informeras om att en anmälan ska göras till socialtjänsten. Vid misstanke om övergrepp i familjen eller att föräldrar inte skyddar sitt barn gäller inte rekommendationen. När socialtjänsten tar emot en anmälan bedömer de om en utredning ska öppnas. De kan då vänta med att informera vårdnadshavare tills eventuell polisutredning har inletts.

Efter ingripande

Det som Dalva är med om kallas för ett omedelbart omhändertagande. Det motiveras av att finns ett sådant skyddsbehov att vården inte kan vänta.

I filmen rämnar Dalvas hela tillvaro. Eftersom personen som utsatt henne för övergrepp är hennes förälder och vårdnadshavare tas hon omhand och placeras på ett särskilt boende. Dalva förlorar således alla sina fasta punkter i och med ingripandet; hemmet, skolan och vardagen. Det är omtumlande och skrämmande och Dalva protesterar kraftfullt. Hon försöker hålla fast i "sina" kläder och "sitt" smink och i ett skede rymmer hon från boendet för att återvända till "sitt" och pappans hem.

Dalvas pappa och "deras" liv är den värld som Dalva känner, den är hennes trygghet – trots allt. På boendet behöver Dalva våga släppa taget om sin gamla trygghet och komma till insikt om vad som skett. Det är skrämmande och fullständigt svindlande för henne. Med små steg påbörjar hon en modig och enorm resa.

Omhändertagande och vård av unga i Sverige

Ett hem för vård eller boende, HVB, är en verksamhet som bedriver vård eller behandling i förening med ett boende. HVB för barn och unga ska tillgodose de placerades behov av en trygg livsmiljö, daglig omsorg och stöd. De vuxna omsorgspersonerna ska vara lyhörda och närvarande och tillgodose barnens behov av trygghet, goda relationer och hjälp att hantera svåra känslor.

Ett beslut om placering i HVB tas av socialnämnden i respektive kommun. Placeringen kan ske med stöd av socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

LVU är en skyddslag som ger socialtjänsten möjlighet att med tvång vårda eller skydda ett barn när det finns en påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas och vården inte kan ges på frivillig väg.

Varje år får cirka 30.000 barn och ungdomar vård utanför hemmet, i till exempel familjehem eller HVB-hem. Av dem placeras ca 1.100 barn och ungdomar på ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS), de flesta med tvång enligt LVU.

Beslut om tvångsvård enligt LVU fattas av förvaltningsdomstol efter ansökan av socialnämnden i kommunen där den unga bor. Ett barn kan få vård enligt 2 eller 3 § LVU om barnet antingen riskerar att fara illa i hemmet eller har ett socialt nedbrytande beteende som utgör risker för barnet.

Allvarlig kritik mot ungdomshem

Unga placeras på SiS för att de har omfattande behov av omsorg, stabilisering och behandling. Men SiS ungdomshem har kritiserats i flera olika sammanhang, bland annat av Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Justitieombudsmannen (JO) och Statskontoret. Sverige har också upprepade gånger fått kritik av FN:s barnrättskommitté för hur barn på institution tas om hand.

I rapporten "Vem ska tro på mig?", utgiven i mars 2023, delgav Barnrättsbyrån och World Childhood Foundation en systematisk kartläggning av sexuella övergrepp mot barn i statlig tvångsvård. Rapporten visar på omfattande sexuella övergrepp och kränkningar mot barn på svenska statliga ungdomshem.

Barnrättsperspektiv

Barnkonventionen blev svensk lag 2020. Ett "barnrättsperspektiv" innebär att ha barnkonventionen som utgångspunkt i arbetet med barn och i beslutsfattande som rör barn. Det innebär att belysa en fråga utifrån de rättigheter som varje barn har enligt barnkonventionen. Det innebär också att väga in hur rättigheterna tolkats av FN:s barnrättskommitté i dess rekommendationer och allmänna kommentarer. För att säkerställa ett barnrättsperspektiv ska som minimum barnkonventionens fyra grundprinciper ha beaktats, men gärna fler av rättigheterna.

KLIPP 1

KLIPP 2

I Klipp 1 har Dalva precis hämtats av myndigheterna. Hon är i chock. Allt är, som bilderna speglar, mörkt och svårgreppat.

Klipp 2 är en nyckelscen. Dalva är obstinat och sårbar. Scenen innehåller ett genombrott med insikt för Dalva och även Jayden.

Att diskutera efter filmen

Filmen berättas utifrån Dalvas perspektiv. Vilka känslor upplever hon vid omhändertagandet? Får vi veta någonting om vilket stöd hon får från de vuxna runt omkring henne i den situationen? Hur bör stödet vara utformat?

Syns ett barnrättsperspektiv i filmen? Hur, i så fall?

Vad är det för typ av boende Dalva placeras på? Hur är förhållandena där? Vad kan boendet ha för svensk motsvarighet?

Framkommer det om de andra barnen på boendet har liknande erfarenheter som Dalva? Varför / varför inte? Hur ser det ut i Sverige; placeras barn med olika trauman och problematik på olika ställen eller möts de? Vad avgör var ett omhändertaget barn placeras?

De andra barnen och ungdomarna runt omkring Dalva vet om vad hon har varit med om. Vad är för- och nackdelarna med det?

Hur går resonemangen kring att värna barnets rätt till integritet utan att riskera att öka känsla av skam och stigmatisering? Är det rätt eller fel att skydda ett barn genom att dämpa deras egen frispråkighet kring ämnen som upplevs "känsliga"?

Vilka riktlinjer har er verksamhet kring integritet och sekretess? Vem informeras om vad och varför? Hur skyddas känsliga uppgifter?

Hur ska en vuxen som vet om vad som hänt bemöta ett barn efter ingripandet? Är det en trygghet för barnet att veta att den vuxna vet? Ska den vuxna förekomma ("jag vet vad du har varit med om och finns här om du någon gång vill prata") eller invänta att / om barnet berättar?

Dalva delar rum med Samia. Diskutera för- och nackdelar med att dela rum i Dalvas situation.

Hur ser Samias och Dalvas relation ut? Diskutera hur relationen påverkar Dalva respektive Samia.

Dalva försöker i sin vilshenhet att göra närmanden mot Jayden. Hur hanterade Jayden det? Var hans reaktion tillräcklig? Kunde situationen ha förekommit? Hur?

Är det problematiskt eller positivt att en man, Jayden, spenderar så mycket tid med Dalva?

I scenen när Dalva ska handla kläder (Klipp 2) sker ett genombrott. Dalvas attityd och uppfattning kommer i gungning och hon öppnar sig, både inför sig själv och Jayden. Hur och varför sker genombrottet?

Hur är Jayden mot Dalva? I bilen när Dalva varit i slagsmål och blivit avstängd från skolan skojar Jayden om att Dalva skulle ha förstört datorn. Hur påverkas deras relation? Går han utanför sin yrkesroll? Är det problematiskt? Varför / varför inte?

Ska man visa filmen Dalva för ungdomar som har upplevt övergrepp? Är det en fördel att se att fler delar erfarenheter och att det finns ljus – eller en risk att det är upprivande? Hur avgör man det?

Man vet sällan vad andra har varit med om. Bör man generellt avstå att visa filmer som Dalva för att inte riskera att väcka någonting obearbetat?

Om filmen Dalva väcker behov att samtala om egna erfarenheter – vem tar de samtalen? Vad finns det för kompetens och rutiner i er verksamhet? Hur informerar ni om interna kompetenser och rutiner och externa stödinstanser?

"LJUS FILM
OM TUNGT ÄMNE"

Nöjesguiden

"MAN BLIR IGEN

Sydsvenskan

SvD, Svenska Dagbladet

TV4 Nyhetsmorgon

HELT JÄKLA KNOCKAD"

"riktigt bra och berörande film"

4

"MÄSTERLIGT"

Filmeye

SVT Kulturnyheterna

4.

**"energi, driv och en hel del
oväntad humor"**

DN, Dagens Nyheter

**"UNIK och
LYSANDE"**

SVT
Go'kväll

4

**"oväntat ljus
och stark"**

"TONSÄKER och MYCKET SEVÄRD"

UNT, Uppsala Nya Tidning

DALVA

PRIX FONDATION LOUIS ROEDERER
DE LA RÉVÉLATION
61e SEMAINE DE LA CRITIQUE
CANNES 2022
PRIX FIPRESCI
RAIL D'OR DU LONG-MÉTRAGE

10 LIVSVIKTIGA LÄNKAR

- [Barnombudsmannen](#)
Sveriges barnrättsmyndighet
- [BRIS - Barnens Rätt i Samhället](#)
Barn kan ringa eller chatta med BRIS anonymt dygnet runt. Telefonnummer: 116 111
- [BUP](#)
Hitta närmaste BUP-mottagning via [1177.se](#)
- [Dags att prata om sexuella övergrepp mot barn](#)
Information om sexuella övergrepp för barn och vuxna
- [ECPAT](#)
"Ditt ECPAT" ger hjälp, stöd och kunskap för barn
- [Koll på SOC](#)
Om socialtjänsten för barn och unga
- [Rädda Barnen](#)
Rättigheter, känslor och må bra-tips på Lilla RB
- [Socialstyrelsen](#)
Orosanmälan om barn som far illa
- [Stiftelsen Allmänna Barnhuset](#)
Statlig stiftelse för metod- och kunskapsutveckling
Tips: "[Dags att prata om sexuella övergrepp – handledning till skolans personal](#)"
- [Storasyster](#)
Stödande och kunskapshöjande organisation
- [UMO](#)
Om sex, hälsa och relationer för unga 13-25 år

Produktionsuppgifter

Originaltitel: Dalva
Regi: Emmanuelle Nicot
Manus: Jacques Akchoti, Bulle Decarpentries & Emmanuelle Nicot
Medverkande: Zelda Samson (Dalva), Alexis Manenti (Jayden), Fanta Guirassy (Samia) m.fl.
Land: Belgien/Frankrike, 2022
Speltid: 83 min
Tal: Franska
Text: Svenska
Tillgängliga format: VOD, DCP

Bokning

Skolbio på biograf: Filmlagret
bokning@filmlagret.se

Institutionella visningar: Smorgasbord Picture House
log@smorgasbordpicturehouse.se

Mer information, trailer och översikt:
www.smorgasbordpicturehouse.se/pedagog